

Neved: .....

Iskolád: ..... Pontszámod: ...../ 90 pont

1. „Álljunk meg egy szóra!”

A) A nyelvújítás korában keletkezett szavak egy része - bár találó -, de nem állta ki az idő próbáját. Az alábbi táblázatban is ilyenek szerepelnek.

Próbáld megfejteni, mi lehet a következő szavak mai megfelelője!

(Egy kis segítséget is olvashatsz hozzá!)

Nyelvújítás kori szó	Jelentése	Mai megfelelője:
elmész	filozófiával foglalkozó tudós	
pénzcsúrnök	bankügyekkel foglalkozó üzletember	
nyargonc	leveleket, híreket, parancsokat ... továbbító személy	
dolgász	üzletkötéssel foglalkozó, üzleti ügyekben jártas vállalkozó	
újdónász	újságírással hivatásszerűen foglalkozó személy	

a	b
c	d
e	f
g	
.../7	

B) Kazinczy Ferenc új nevet adott Szent Márton hegyének és Bányácska falubeli otthonának is. **Írd a képek alá ma használatos elnevezésüket!**

2. A) Fejtsd meg az évszámokból álló rejtvényt!

- a) Ekkor született Széchenyi István
- b) Kölcsey Ferenc megírta a Himnuszt
- c) Jeges árvíz pusztított Pesten
- d) Kiszabadult börtönéből Kossuth Lajos
- e) A megfejtésül kapott évszám: .....

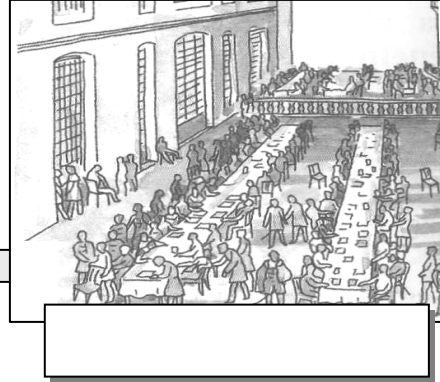
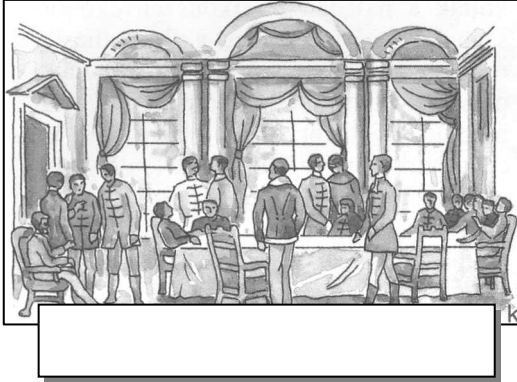
a)	■	■	■	■
b)	■	■	■	■
c)	■	■	■	■
d)	■	■	■	■

a	b
c	d
e	f
g	h
.../8	

B) Írjál 3 olyan eseményt, amely a megfejtésül kapott „korszakváltó év” jelentős eseményei közé tartozott Európában vagy Magyarországon!

- f) .....
- g) .....
- h) .....

3. Melyik tábla munkájában vettek részt az alábbiakban felsorolt személyek a reformkori országgyűléseken? Írd a sorszámukat a megfelelő kép alá!

(1) Kopácsy József esztergomi érsek	(2) gróf Széchenyi István
(3) Felsőbüki Nagy Pál Sopron megyei követ	(4) József nádor
(5) Deák Ferenc	(6) Szögyény Zsigmond személynök
(7) Batthyány Fülöp herceg, Vas vármegye örökös főispánja	

a	b
c	d
e	f
g	
.../7	

4. Számozással (1-3) állítsd fel soronként a helyes időrendet! (A számozást a legkorábbi eseménnyel kezd!)

a) ☐ a nemesség fizeti a házi adót	☐ hivatalos nyelv a magyar	☐ törvény engedélyezi önkéntes örökváltságot
b) ☐ Hitel	☐ Országgyűlési Tudósítások	☐ Balítételek
c) ☐ Toldi	☐ Szózat	☐ János vitéz
d) ☐ MTA alapítása	☐ Nemzeti Múzeum alapítása	☐ Pesti Magyar Színház megnyitása
e) ☐ Lánchíd alapkövetétele	☐ első magyarországi vasútvonal	☐ gőzhajózás Bécs és Pest között

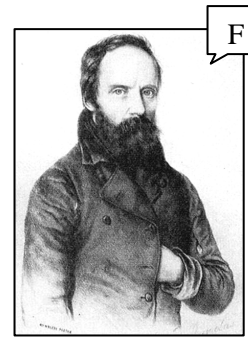
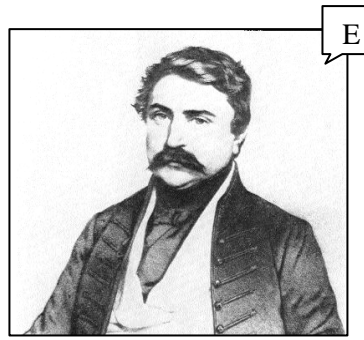
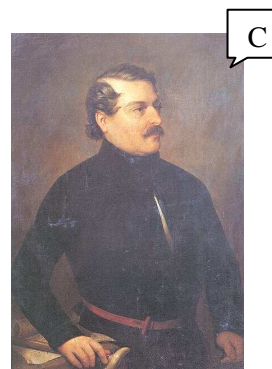
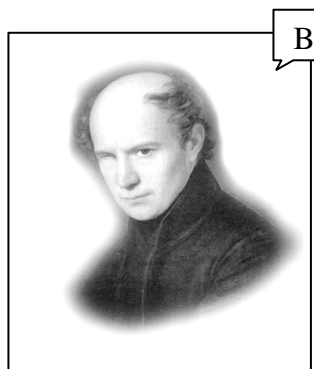
a2	b2
c2	d2
e2	
.../10	

a2	b2
c2	d2
e2	f2
.../12	

5. Töltsd ki a reformkor nagyjairól és a tőlük származó idézetekről szóló táblázatot!
(Egy idézet pár nélkül marad!)

Kép betűjele	Név	Idézet száma
A		
B		
C		
D		
E		
F		

A reformkor nagyjai:

Idézetek:

1. „Soha nemzetet boldoggá és nagyvá elnyomott nép nem tehet.”
2. „A Nép szava Isten szava”
3. „Nem lehet ott eszméket tisztogatni, ahol a nyelv az eszméket összezavarja.”
4. „Csak ott igazán boldog és virágzó a haza, ahol a földet szabad kezek művelik. Ott erős a nemzet, ahol a tulajdont és függetlenséget szabad kezek védik.”
5. „Jelszavaink valának: haza és haladás. Haladás nélkül nincsen haza, és haza nélkül nincsen haladás.”
6. „Sokan azt gondolják: Magyarország – volt; - én azt szeretném hinni: lesz!”
7. „Minél nehezebbek a percek, annál inkább szükséges a nemzet javára működni.”

<p>6. Írd a betűk mellé a pontozott vonalra a fordított keresztrejtvényben szereplő fogalmak meghatározásait!</p> <p style="text-align: center;">f)</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p>a) <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse; text-align: center;"><tr><td style="width: 15px; height: 15px;">H</td><td style="width: 15px; height: 15px;">Á</td><td style="width: 15px; height: 15px;">Z</td><td style="width: 15px; height: 15px;">I</td><td style="width: 15px; height: 15px;">A</td><td style="width: 15px; height: 15px;">D</td><td style="width: 15px; height: 15px;">Ó</td></tr></table></p> <p>b) <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse; text-align: center;"><tr><td style="width: 15px; height: 15px;">D</td><td style="width: 15px; height: 15px;">I</td><td style="width: 15px; height: 15px;">É</td><td style="width: 15px; height: 15px;">T</td><td style="width: 15px; height: 15px;">A</td></tr></table></p> <p>c) <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse; text-align: center;"><tr><td style="width: 15px; height: 15px;">A</td><td style="width: 15px; height: 15px;">D</td><td style="width: 15px; height: 15px;">M</td><td style="width: 15px; height: 15px;">I</td><td style="width: 15px; height: 15px;">N</td><td style="width: 15px; height: 15px;">I</td><td style="width: 15px; height: 15px;">S</td><td style="width: 15px; height: 15px;">Z</td><td style="width: 15px; height: 15px;">T</td><td style="width: 15px; height: 15px;">R</td><td style="width: 15px; height: 15px;">Á</td><td style="width: 15px; height: 15px;">T</td><td style="width: 15px; height: 15px;">O</td><td style="width: 15px; height: 15px;">R</td></tr></table></p> <p>d) <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse; text-align: center;"><tr><td style="width: 15px; height: 15px;">V</td><td style="width: 15px; height: 15px;">E</td><td style="width: 15px; height: 15px;">Z</td><td style="width: 15px; height: 15px;">É</td><td style="width: 15px; height: 15px;">R</td><td style="width: 15px; height: 15px;">C</td><td style="width: 15px; height: 15px;">I</td><td style="width: 15px; height: 15px;">K</td><td style="width: 15px; height: 15px;">K</td></tr></table></p> <p>e) <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse; text-align: center;"><tr><td style="width: 15px; height: 15px;">Ö</td><td style="width: 15px; height: 15px;">R</td><td style="width: 15px; height: 15px;">Ö</td><td style="width: 15px; height: 15px;">K</td><td style="width: 15px; height: 15px;">V</td><td style="width: 15px; height: 15px;">Á</td><td style="width: 15px; height: 15px;">L</td><td style="width: 15px; height: 15px;">T</td><td style="width: 15px; height: 15px;">S</td><td style="width: 15px; height: 15px;">Á</td><td style="width: 15px; height: 15px;">G</td></tr></table></p> </div> <div style="width: 45%; vertical-align: top;"> <p>a) .....</p> <p>b) .....</p> <p>c) .....</p> <p>d) .....</p> <p>e) .....</p> <p>f) .....</p> </div> </div>	H	Á	Z	I	A	D	Ó	D	I	É	T	A	A	D	M	I	N	I	S	Z	T	R	Á	T	O	R	V	E	Z	É	R	C	I	K	K	Ö	R	Ö	K	V	Á	L	T	S	Á	G	a	b
	H	Á	Z	I	A	D	Ó																																									
	D	I	É	T	A																																											
	A	D	M	I	N	I	S	Z	T	R	Á	T	O	R																																		
V	E	Z	É	R	C	I	K	K																																								
Ö	R	Ö	K	V	Á	L	T	S	Á	G																																						
	c	d																																														
	e	f																																														
	.../ 6																																															

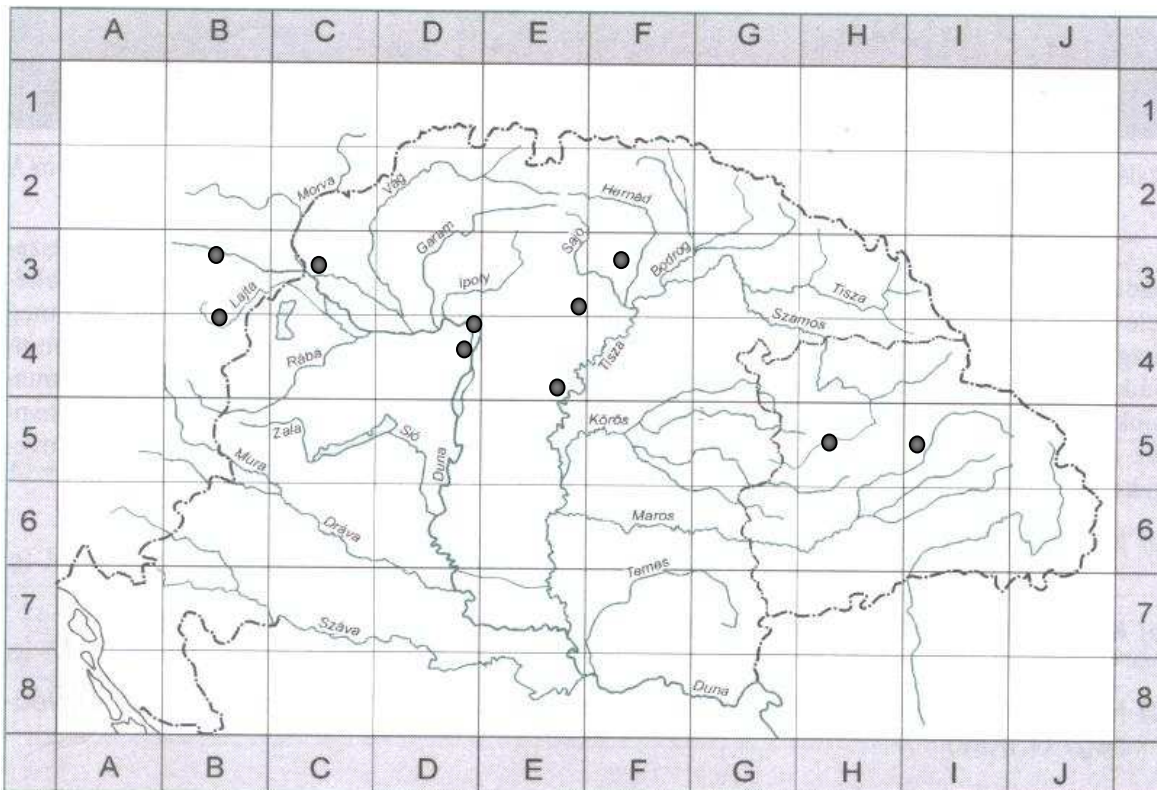

<p>7. Olvasd el a megyegyűlésekről szóló szöveget, majd válaszolj a szöveg alapján a kérdésekre!</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px 0;"> <p>„Magyarországon szokás szerint negyedévenként valamennyi megye nemesei összegyűltek. Ilyen alkalmakkor a kormány valamennyi rendelkezését az egybegyűlt testület elé bocsátották, hogy bármilyen törvénytelenység esetén azt gravámenként (sérelemként) az országgyűléshez továbbítsák. A megyegyűlések alkalmával az országgyűlésre küldött követek utasításait is előkészítették, minthogy Magyarországon a korábbi reformok értelmében az országgyűlési tagok szó szerint meghatalmazott követek és nem képviselők... Ezt követően a megyei tisztségviselők adtak számot az elmúlt három hónap ügyintézéséről, majd magánszemélyek beadványaival foglalkoztak, amelyek a magisztrátus kezéhez vagy egy arra kijelölt testület elé kerültek; végül a városi tisztségviselők elleni panaszok bejelentésére került sor. Mindezen túl a megyegyűlés tagjai független indítványokat is tehetnek. Az alispán minden esetben a megye számszerű adatainak értékelésével nyitotta meg az ülést, beszámolt a kiadásokról, bevételekről, az utak, a börtönök, az elintézetlen perek állásáról, a tervezett intézkedésekről, az élelmiszerek áráról stb. Az őszi gyűléskor rendszerint megvizsgálták a megye költségvetését, és megszavazták az évi szükséges pénzkiadást, a városi tisztségviselők, orvosok, sebészek fizetését és a szegények gyógyszereinek kiadását, az utak és börtönök fenntartásának költségeit. Ekkor az egész költségvetést eljuttatták a belügyminisztériumba... szentesítés végett.” (Pulszky Terézia emlékirata)</p> </div> <p>Kik vehettek részt a megyegyűléseken? .....</p> <p>Ki vezette a megyegyűlés üléseit? .....</p> <p>Miért tett különbséget az emlékirat szerzője országgyűlési követ és képviselő között? Miben láthatta a fő különbséget? .....</p> <p>.....</p> <p>Nevez meg háromféle megyei közfeladatot!.....</p> <p>.....</p> <p>Hogyan kapcsolódott a megyegyűlés munkája az országgyűléséhez?</p> <p>1) .....</p> <p>2) .....</p> <p>Hogyan kapcsolódott a megyegyűlés munkája a kormányéhoz?</p> <p>1) .....</p> <p>2) .....</p>	a	b	
		c	d
		e	f
		g	h
		i	j
		.../10	

a2	b2
c2	d2
e2	f2
g2	
.../14	

8. A) Írd be a táblázatba, melyik városunkat jellemzik az alábbi megállapítások!
B) A torpedójáték szabályainak megfelelően (pl. B2) határozd meg e városok helyét a térképvázlatban!

A város jellemzője	A város neve	A város kódja
A rendi országgyűlések helyszíne		
A Helytartótanács székhelye a reformkorban		
Széchenyi István születési helye		
Kossuth Lajos születési helye		
Itt épült az első magyar kőszínház		
A Pestről induló első vasútvonal végállomása		
A Pestről induló második vasútvonal végállomása		

<p>9. A következőkben korabeli újságcikkek képzeletbeli címét olvashatod. Írd a címek mellé, melyik tudós vagy művész munkásságával kapcsolatos a híradás!</p> <p>Óriási siker a Nemzeti Színházban a Hunyadi László című opera ősbemutatóján .....</p> <p>Budán megnyílt az első óvoda .....</p> <p>Felolvasóest a Csongor és Tünde alkotójának műveiből .....</p> <p>Nagysikerű zongoraest Pesten .....</p> <p>Biztonságos a zajtalan gyufa .....</p> <p>Elkészült Vörösmartynk mellképe „olajban” .....</p> <p>Megdőlt az euklideszi geometria .....</p> <p>Magyar nyelvű könyvből is tanulhatnak fizikát a diákok .....</p> <p>A dardzsilingi temetőben örök nyugalomra helyezték a tibeti nyelv nagy tudósát .....</p>	a	b
	c	d
	e	f
	g	h
	i	
	.../9	

<p>10. A következő „úti beszámoló” a reformkori Pest-Budáról szól. Szerzője sajnos úti élményei megörökítésekor hét hibát is ejtett. Jelöld aláhúzással a hibákat és javítsd is ki őket a másik oldalon ugyanabban a sorban!</p> <p>Egy szép nyári napon vonattal érkeztem meg Pestre. ....</p> <p>Első utam az Ybl Miklós által tervezett Nemzeti Múzeumba vezetett. Miután kívülről megcsodáltam a neoreneszánsz épületet, a kiállítást is megtekintettem. Ezután jó volt megpihenni a Pilvax kávéházban. Kávégzatás közben belelapoztam a naponta megjelenő Pesti Hírlapba és más magyar nyelvű újságokba is. Az egyik újság a legutóbbi védegyeleti bálról tudósított, amelyen a finom úri hölgyek Bécsből hozott selyemruhákban jelentek meg. ....</p> <p>Délután a Városligetben sétáltam, majd a Lánchídon át Budára is átmentem. ....</p> <p>Az estét a Nemzeti Színházban töltöttem. Már régóta látni szerettem volna a Zitterbarth Mátyás tervei alapján készült épületet. Lenyűgözött az előadás is, Katona József Árpád ébredése című darabját tekintettem meg. ....</p> <p>Másnap reggel az V. Ferdinándról elnevezett gőzhajóval Bécsbe utaztam. ....</p>	a	b
	c	d
	e	f
	g	
	.../7	